

Sygn. akt II KK 136/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 października 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Przemysław Kalinowski (przewodniczący)

SSN Marian Buliński

SSN Józef Szewczyk (sprawozdawca)

Protokolant Marta Brylińska

przy udziale prokuratora Prokuratury Krajowej Grzegorza Krysmanna,

w sprawie **J.P., R. C., D. P. i H. P.**

skazanych z art. 286 § 1 k.k. i in.,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie

w dniu 7 października 2016 r.,

kasacji wniesionych przez obrońców skazanych

od wyroku Sądu Apelacyjnego

z dnia 15 września 2015 r., sygn. akt II AKa (...),

zmieniającego wyrok Sądu Okręgowego w Ł.

z dnia 31 maja 2013 r., sygn. akt XVIII K (...),

**I. uchyla zaskarżony wyrok wobec R. C. w części utrzymującej
w mocy pkt 21 wyroku Sądu I instancji i sprawę w tym zakresie
przekazuje do ponownego rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu;**

**II. oddala kasacje wniesione na rzecz skazanych J. P., D. P. i H. P.
jako oczywiście bezzasadne;**

III. zasądza zwrot opłaty w kwocie 750 zł (siedemset pięćdziesiąt) zł na rzecz oskarżonego R. C.;

IV. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz obrońcy z urzędu J. P. - adw. J. P. Kancelaria Adwokacka w Z. kwotę 1476 (słownie: jeden tysiąc czterysta siedemdziesiąt sześć złotych) w tym 23 % VAT za sporządzenie, wniesienie kasacji i obronę skazanej wykonywaną w postępowaniu kasacyjnym, ponadto na rzecz obrońcy z urzędu H. P. adw. T. B. Kancelaria Adwokacka w Ł. kwotę 738 (słownie: siedemset trzydzieści osiem złotych) w tym 23 % VAT za sporządzenie i wniesienie kasacji;

V. obciąża skazanych J. P., D. P. i H. P. kosztami sądowymi postępowania kasacyjnego w częściach na nich przypadających.

UZASADNIENIE

W zakresie zaskarżonym kasacją wniesioną na rzecz skazanego R. C., należy przypomnieć, iż był on oskarżony o to, że „XLIII. W okresie od 20 kwietnia 1999 r. do 06 kwietnia 2001 roku w Z. działając wspólnie i w porozumieniu z D. P., J. W., G. I., P. S., J. P., H. P., D. W. oraz innymi ustalonymi osobami co do których wyłączono materiał dowodowy do odrębnego postępowania, w warunkach zorganizowanej grupy przestępczej opisanej w punkcie I aktu oskarżenia, ze z góry powziętym zamiarem, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, jako likwidator Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych PZU SA poprzez wprowadzenie w błąd co do faktycznych uszkodzeń pojazdów spowodowanych upozorowanymi kolizjami drogowymi oraz zawyżając koszty napraw tych samochodów wyłudził tytułem zawyżonych odszkodowań łącznie co najmniej 84.789,20 złotych doprowadzając w ten sposób tenże Powszechny Zakład Ubezpieczeń PZU S.A. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem a uzyskane w ten sposób pieniądze przywłaszczył sobie przy czym:

- w okresie od 20 kwietnia 1999 roku do 25 maja 1999 roku likwidując szkodę powstałą w następstwie upozorowanej kolizji drogowej pomiędzy samochodem Volkswagen Golf nr rej. (...) prowadzonym przez J. W. a stanowiącym własność A. W. i U. D. i samochodem Volkswagen Passat nr rej. (...) prowadzonym przez B. M. a stanowiącym własność R. M. działając wspólnie i w porozumieniu z inną osobą

sporządzając niezgodną z prawdą dokumentację szkody numer (...) L zawyżył wartość wypłaconego z tytułu uszkodzenia samochodu Volkswagen Golf nr rej. (...) odszkodowania o kwotę 14.090, 67 złotych

- w okresie od 25 października 1999 roku do 13 listopada 1999 roku likwidując szkodę powstałą w następstwie upozorowanej kolizji drogowej pomiędzy samochodem Mercedes nr rej. (...) prowadzonym przez J. W. a stanowiącym własność G. I. i samochodem Żuk nr rej. (...) prowadzonym przez J. P. i stanowiącym jego własność działając wspólnie i w porozumieniu z inną osobą sporządzając niezgodną z prawdą dokumentację szkody numer (...) zawyżył wartość wypłaconego z tytułu uszkodzenia samochodu Mercedes nr rej. (...) odszkodowania o kwotę 7.177 ,71 złotych

- w okresie od 06 września 2000 roku do 03 października 2000 roku likwidując szkodę powstałą w następstwie upozorowanej kolizji drogowej u pomiędzy samochodem Fiat Punto nr rej. (...) prowadzonym przez P. U. a stanowiącym własność G. M. i T. R. Spółka (...) i samochodem Volkswagen Polo nr rej. (...) prowadzonym przez P. S. a stanowiącym własność J. P. działając wspólnie i w porozumieniu z inną osobą obniżając w tzw. segmentacji merytorycznej wagę szkody przez co zakwalifikowana została ona jako prosta nie podlegająca dalszej kontroli wewnętrznej przez PZU S.A. i sporządzając niezgodną z prawdą dokumentację szkody numer (...) zawyżył wartość wypłaconego z tytułu uszkodzenia samochodu Volkswagen Polo nr rej (...) odszkodowania o kwotę co najmniej 9.550,26 złotych a nadto sporządzając niezgodną z prawdą dokumentację szkody numer (...) zawyżył wartość wypłaconego z tytułu uszkodzenia samochodu Fiat Punto nr rej (...) odszkodowania o kwotę co najmniej 6.753,34 złotych

- w okresie od 09 listopada 2000 roku do 24 listopada 2000 roku likwidując szkodę powstałą w następstwie upozorowanej kolizji drogowej pomiędzy samochodem Mercedes nr rej. (...) prowadzonym przez H. P. i stanowiącym jego własność i samochodem Nysa nr rej. (...) prowadzonym przez D. W. i stanowiącym własność J. U. działając wspólnie i w porozumieniu z inną osobą sporządzając niezgodną z prawdą dokumentację szkody numer (...) zawyżył wartość wypłaconego z tytułu uszkodzenia samochodu Mercedes nr rej. (...) odszkodowania o kwotę co najmniej 2.300 złotych

- w okresie od 04 stycznia 2001 roku do 01 lutego 2001 roku likwidując szkodę powstałą w następstwie upozorowanej kolizji drogowej pomiędzy samochodem Mercedes nr rej. (...) prowadzonym przez G. I. i stanowiącym jego własność oraz J. I. i samochodem BMW nr rej. (...) prowadzonym przez R. O. i stanowiącym jego własność działając wspólnie i w porozumieniu z inną osobą sporządzając niezgodną z prawdą dokumentację szkody numer (...) zawyżył wartość wypłaconego z tytułu uszkodzenia samochodu Mercedes nr rej. (...) odszkodowania o kwotę co najmniej 20.382,54 złotych
 - w okresie od 22 stycznia 2001 roku do 06 kwietnia 2001 roku likwidując szkodę powstałą w następstwie upozorowanej kolizji drogowej pomiędzy samochodem Volkswagen Vento nr rej. (...) prowadzonym przez D. K. i stanowiącym jego własność i samochodem Mercedes nr rej. (...) prowadzonym przez D. P. i stanowiącym jego własność działając wspólnie i w porozumieniu z inną osobą sporządzając niezgodną z prawdą dokumentację szkody numer (...) zawyżył wartość wypłaconego z tytułu uszkodzenia samochodu Mercedes nr rej. (...) odszkodowania o kwotę co najmniej 18.359,57 złotych a nadto sporządzając niezgodną z prawdą dokumentację szkody numer (...) zawyżył wartość wypłaconego z tytułu uszkodzenia samochodu Volkswagen Vento nr rej. (...) odszkodowania o kwotę co najmniej 6.175, 11 złotych
- tj. o przestępstwo z art. 286 § 1 k.k., z art. 270 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. i w zw. z art. 12 k.k. i w zw. z art. 65 k.k.”

Wyrokiem z dnia 31 maja 2013 r., sygn. akt XVIII K (...), Sąd Okręgowy w Ł. uznał oskarżonego R. C. za winnego zarzuconego mu w punkcie XLIII czynu z następującymi zmianami

- z opisu czynu wyeliminował zdarzenie, jakie miało miejsce w okresie od 20 kwietnia 1999 r. do 25 maja 1999 r.,
- oskarżony nie działał wspólnie i w porozumieniu z osobami wskazanymi w zarzucie, lecz działał w warunkach zorganizowanej grupy przestępczej, o której mowa w punkcie I,
- łączna wartość niekorzystnego rozporządzenia mieniem przez pokrzywdzonego wyniosła 70. 698, 53 zł, zaś oskarżony działał w krótkich odstępach czasu, a czynem swym wyczerpał dyspozycję art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k. i art. 65 §

1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. i za to na podstawie art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. i art. 33 § 2 k.k. wymierzył oskarżonemu karę 3 lat pozbawienia wolności i grzywnę w wysokości 100 stawek dziennych po 150 zł każda stawka.

Na podstawie art. 39 pkt 2 k.k. Sąd orzekł wobec R. C. środek karny w postaci zakazu wykonywania zawodu związanego z likwidacją szkód majątkowych na okres 5 lat.

Na podstawie art. 415 § 4 k.p.k. w zw. z art. 443 k.p.k. w zw. z art. 443 k.p.k. zasądził od oskarżonego na rzecz PZU S.A. obowiązek częściowego naprawienia szkody w kwocie 30. 000 złotych.

Powyższy wyrok w części skazującej dotyczącej R. C., zaskarżył w całości obrońca oskarżonego, który zarzucił:

„1) obrazę przepisu postępowania art. 17 § 1 pkt 6 k.p.k. poprzez dalsze procedowanie w sprawie czynu zarzucanego oskarżonemu w punkcie I aktu oskarżenia, pomimo upływu terminów przedawnienia karalności,

2) obrazę przepisu prawa materialnego art. 101 § 1 pkt 4 k.k. i art. 102 k.k. oraz art. 4 § 1 k.k. polegającą na tym, iż względem oskarżonych nastąpiło przedawnienie karalności zarzucanego im czynu z art. 258 § 1 k.k.,

3) błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, który miał wpływ na jego treść, poprzez błędne uznanie, iż oskarżony dopuścił się zarzucanego mu czynu, a przede wszystkim:

- a) bezkrytyczne danie wiary skazanemu Z. Ć. i danie wiary co do przestępczego charakteru likwidacji szkód i roli procesowej oskarżonego C. w tym procederze.
- b) Sąd Okręgowy nie odniósł się w sposób wyczerpujący do relewantnych w sprawie - ujawnionych w toku rozprawy głównej - okoliczności, nie odnosząc się w zasadniczej części pisemnych motywów wyroku do tego, jak ocenił poszczególne dowody, w szczególności dotyczy to wyjaśnień wszystkich współoskarżonych i uniewinnionych pracowników PZU oraz świadka S. P. i dlaczego oparł się na jednych dowodach, w szczególności wyjaśnieniach i zeznaniach Z. Ć., nie uznając dowodów przeciwnych - jak również nie biorąc pod uwagę okoliczności przemawiających na korzyść oskarżonego, a związanych z rzeczywistymi motywami nieprawdziwych wyjaśnień składanych

przez pomawiającego Z. Ć., co odbyło się z rażącym naruszeniem zasady swobodnej oceny dowodów.

c) błąd w ustaleniach faktycznych, mający wpływ na treść orzeczenia, polegający na nietrafnym i dowolnym przyjęciu sprawstwa i winy oskarżonego w zakresie zarzucanych mu czynów zabronionych w sytuacji, gdy całokształt materiału dowodowego poddany prawidłowej ocenie nie daje podstaw do przyjęcia tak daleko idących wniosków (pewności stwierdzeń, co do winy) i przyjęcia takich ustaleń faktycznych:

- brak uwzględnienia, że w czasie wprowadzenia nowych procedur likwidacji szkód w PZU S.A. (listopad 1999 r.) z którego wynikał rozdział na szkody proste i złożone, nie wszystkie jednostki terytorialne PZU S.A. mogły zostać przyłączone (ze względów technicznych) do Centrów Likwidacji Szkód i Oceny Ryzyka i taką nieprzyłączoną jednostką był Wydział (...) Inspektoratu PZU S.A. w Ł., który faktycznie został przyłączony do Centrum Likwidacji Szkód i Oceny Ryzyka w Ł. od 12 lutego 2001 roku. W czasie od listopada 1999 roku do lutego 2001 roku inna była organizacja pracy i podział stanowisk w obu jednostkach.
- oskarżony nigdy nie był kierownikiem Oddziału/Agencji PZU S.A. w Z., a jedynie kierownikiem sekcji lub zespołu (następowały zmiany nazw) tegoż oddziału, zajmującej się likwidacją szkód komunikacyjnych, a od dnia 12 lutego 2001 roku pracował w innej, łódzkiej jednostce PZU S.A. z siedzibą w Ł. i nie zajmował się już likwidacją szkód z terenu powiatu z. lub wcześniej zgłoszonych w Wydziale (...) Inspektoratu PZU S.A. w Ł., dodatkowo zmiana miejsca świadczenia pracy i zakresu obowiązków powinna eliminować założenie o uczestnictwie oskarżonego w zarzucanych czynach po dniu 9 lutego 2001 roku, w którym to dniu oskarżony po raz ostatni świadczył pracę, przebywał w jednostce PZU S.A. i miał kontakt z aktami szkodowymi tej jednostki i po którym to dniu oskarżony nie miał żadnego wpływu na likwidację i wypłaty świadczeń w objętych zarzutami szkodach po zaplanowanych kolizjach, w tym kolizji z dn. 22.01.2001 r., obie szkody zostały wypłacone w kwietniu 2001 r: w sam. Mercedes (...) wypłata zatwierdzona w dn. 04 kwietnia 2001 r. i w sam. VW Vento (...) w dn. 06

kwietnia 2001 r. Wypłaty odszkodowań zostały zatwierdzone bez udziału skarżącego, przez Centrum Likwidacji szkód i Oceny Ryzyka w Ł., przy którym istniała już komórka detektywistyczna...”.

W oparciu o tak sformułowane zarzuty autor apelacji wniósł o:

- 1) uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania, ewentualnie o jego zmianę i uniewinnienie oskarżonego R. C.
- 2) umorzenie postępowania co do zarzutu z art. 258 § 1 k.k.

Sąd Apelacyjny wyrokiem z dnia 15 września 2015 r., sygn. akt II AKa (...), na skutek między innymi apelacji wniesionej przez obrońcę R. C. zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że: 1. uchylił orzeczenie o karze łącznej zawarte w pkt 23 odnośnie R. C.;

- uchylił orzeczenie zawarte w pkt 2 i 4 i umorzył postępowanie odnośnie czynu z art. 258 § 1 k.k. w stosunku do oskarżonego R. C.

Utrzymał w mocy zaskarżony wyrok w pozostałej części (pkt 4 wyroku S.A.).

Od powyższego wyroku w części utrzymującej w mocy orzeczenie Sądu I instancji kasację wywiódł obrońca R. C., zarzucając:

„1. rażąco obrazę prawa procesowego, która mogła mieć istotny wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia przez naruszenie art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k., polegającą na nienależytym rozważaniu przez Sąd Odwoławczy zgłoszonych apelacji zarzutów w przedmiocie oceny przez Sąd Pierwszej Instancji dowodu zeznań świadka Z. Ć.;

2 rażąco obrazę prawa procesowego, która mogła mieć istotny wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia przez naruszenie art. 433 § 2 k.p.k., polegającą na braku rozważania przez Sąd Drugiej Instancji zarzutów apelacyjnych zmierzających do zakwestionowania ustaleń faktycznych w sprawie, będących skutkiem błędnej oceny przez Sąd Okręgowy zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, które to zarzuty szczegółowo skarżący wskazał w punkcie 3, ppkt. c) apelacji, a mimo to zostały one pominięte przez Sąd Odwoławczy;

3 rażąco obrazę prawa procesowego, która mogła mieć istotny wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia przez naruszenie art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k., polegającą na nienależytym rozważaniu przez Sąd Odwoławczy zarzutu

naruszenia przez Sąd Pierwszej Instancji przepisów art. 4 k.p.k. w zw. z art. 5 § 1 i § 2 k.p.k., art. 7 k.p.k. oraz art. 410 k.p.k.;

4. rażącą obrazę prawa procesowego, która mogła mieć istotny wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia przez naruszenie art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k., polegającą na nienależytym rozważaniu przez Sąd Odwoławczy zarzutu naruszenia przez Sąd Pierwszej Instancji przepisów art. 167 k.p.k. w zw. z art. 170 k.p.k. w zw. z art. 196 § 3 k.p.k.;

5. rażącą obrazę prawa procesowego, która mogła mieć istotny wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia przez naruszenie przez Sąd Odwoławczy przepisu art. 7 k.p.k. i poczynienie przez ten Sąd odmiennych ustaleń faktycznych co do wzajemnych powiązań oskarżonego R. C. z oskarżonym D. P. i roli oskarżonego R. C. w procedurze uzyskiwania nienależnych odszkodowań, przy równoczesnym braku wskazania stosownych dowodów potwierdzających tak poczynione, odmienne od ustaleń Sądu Pierwszej Instancji, ustalenia faktyczne w sprawie;

6. rażącą obrazę prawa procesowego, która mogła mieć istotny wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia przez naruszenie art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k., polegającą na nienależytym rozważaniu przez Sąd Odwoławczy zarzutu naruszenia przez Sąd Pierwszej Instancji przepisu art. 258 § k.k.”

Autor kasacji wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi odwoławczemu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja zasługuje na uwzględnienie w zakresie dotyczącym drugiego i piątego zarzutu, w pozostałej części jest oczywiście bezzasadna.

Podzielić należy zarzut kasacji rażącego naruszenia art. 433 § 2 k.p.k., polegającego na braku rozważenia przez Sąd Apelacyjny zarzutów zmierzających do zakwestionowania ustaleń faktycznych, szczegółowo przedstawionych w punkcie 3 ppkt. c apelacji, pominiętych przez Sąd odwoławczy.

W szczególności chodzi o całkowity brak oceny zarzutu wskazującego na to, że oskarżony R. C. od dnia 12 lutego pracował w PZU S.A. w Ł. i nie zajmował się już likwidacją szkód z terenu powiatu z. lub wcześniej zgłoszonych w Wydziale (...) Inspektoratu PZU S.A. w Ł. Zdaniem obrońcy zmiana miejsca świadczenia pracy i zakresu obowiązków powinna eliminować założenie o uczestnictwie oskarżonego w

zarzuconych czynach po dniu 9 lutego 2001 r. w którym to dniu oskarżony po raz ostatni świadczył pracę, przebywał w jednostce PZU i miał kontakt z aktami szkodowymi tej jednostki. „Po dniu 9 lutego 2001 r. oskarżony nie miał żadnego wpływu na likwidację i wypłaty świadczeń w objętych zarzutami zaplanowanych kolizjach, w tym kolizji z dnia 22.01.2001 r., za które naprawiono szkody w kwietniu 2001 r. Za szkody w samochodzie Mercedes (...) wypłata została zatwierdzona w dniu 4 kwietnia 2001 r., natomiast w samochodzie VW Vento (...) w dniu 6 kwietnia 2001 r. Wypłaty zostały zatwierdzone bez udziału oskarżonego, przez Centrum Likwidacji Szkód i Oceny Ryzyka w Ł., przy którym istniała już komórka detektywistyczna”.

Wynikający z art. 433 § 2 k.p.k. oraz art. 457 § 3 k.p.k. obowiązek sądu odwoławczego rozważenia wszystkich zarzutów podniesionych w środку odwoławczym i podania w związku z tym w uzasadnieniu dlaczego zarzuty apelacji sąd uznał za zasadne lub za niezasadne oznacza, że sąd ten jest zobowiązany nie tylko do niepomijania żadnego z podniesionych zarzutów, ale także do rzetelnego ustosunkowania się do każdego z nich, bez względu na to, jaka strona zarzuty te wysuwa, czyli wykazania – choćby i zbiorczo, ale zawsze przez odpowiednią argumentację, a nie przez ogólne odwołanie się do trafności ustaleń, ocen lub poglądów zawartych w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia – dlaczego podniesione zarzuty i argumenty wysunięte na ich poparcie zasługują bądź nie zasługują na uwzględnienie (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6 czerwca 2006 r., V KK 413/05, OSNKW 2006, nr 7 – 8, poz. 76).

W sprawie tej niestety wymogi te nie zostały spełnione. Wypowiadając się co do apelacji obrońcy R. C., Sąd odwoławczy przeoczył wcześniej przedstawiony zarzut, co mogło mieć istotny wpływ na treść wyroku, albowiem gdyby odniósł się do zarzutu oraz przedstawił stosowną argumentację, prawdopodobnie wydałby odmienne orzeczenie.

Jak już wspomniano w pkt (...) aktu oskarżenia R. C. zarzucono, że w okresie od dnia 20 kwietnia 1999 r. do 6 kwietnia 2001 r. w Z., działając wspólnie i w porozumieniu z D. P., J. W., G. I., P. S., J. P., D. W. oraz innymi osobami... dopuścił się oszustwa na szkodę PZU S.A.

Stosownie do treści art. 18 § 1 k.k. współsprawstwo sprowadza się do „wykonania czynu wspólnie i w porozumieniu z inną osobą”. W orzecnictwie i piśmiennictwie powszechnie przyjęty jest pogląd, iż istota współsprawstwa polega na stworzeniu podstaw do przypisania każdemu ze współsprawców całości popełnionego wspólnie przez kilka osób przestępstwa, a więc także tego, co zostało zrealizowane przez inne współdziałające osoby z tym, że każdy ze współsprawców ponosi odpowiedzialność tak, jak gdyby sam wykonał czyn zabroniony.

Gdyby Sąd Okręgowy w Ł. w pkt 21 wyroku z dnia 31 maja 2013 r. [XVIII K (...)], przyjął w ślad za aktem oskarżenia, że R. C. działał wspólnie i w porozumieniu, ocena drugiego zarzutu kasacyjnego, kwestionującego sprawstwo czynów po dniu 12 lutego 2001 r., kiedy to R. C. odszedł z pracy w Oddziale PZU S.A. w Z. byłaby prosta. Wystarczyłoby wskazać, że jako działający wspólnie i w porozumieniu między innymi z D. P. odpowiada także za działanie tego skazanego, który w dniu 6 kwietnia 2001 r. pobrał z PZU S.A. nienależne mu odszkodowanie za rzekomo uszkodzony samochód marki Mercedes nr rej. (...) w kwocie 18.359,57 zł na podstawie niezgodnej z prawdą dokumentacji szkody nr (...), sporządzonej w dniu 9 lutego 2001 r. przez R. C.

Sęk jednak w tym, że Sąd I instancji uznał oskarżonego R. C. za winnego dokonania zarzucanego mu w punkcie XLIII aktu oskarżenia czynu z następującymi zmianami: ..., oskarżony nie działał wspólnie i w porozumieniu z osobami wskazanymi w zarzucie, lecz działał w warunkach zorganizowanej grupy przestępczej, o której mowa w punkcie I,

Wyrok w przedstawionym zakresie został utrzymany w mocy przez Sąd Apelacyjny.

W ocenie Sądu Najwyższego zakwalifikowanie zachowania sprawcy z art. 258 § 1 k.k. nie powoduje pochłonięcia przez ten przepis przestępstw popełnionych przez sprawcę w trakcie jego przynależności do związku albo zorganizowanej grupy i stanowiących realizację ich celu. Za przestępstwa takie sprawca powinien odpowiadać niezależnie od odpowiedzialności za przestępstwo określone w art. 258 § 1 k.k. (por. Kodeks karny. Komentarz pod red. Oktawii Górniok, wyd. 2, Warszawa 2006 r., s. 790). „Współsprawstwo odróżnić należy od odpowiedzialności

za przestępstwa popełnione w ramach zorganizowanej grupy przestępczej (art. 258 §1 k.k.). Poszukując kryteriów odróżniających współsprawstwo od odpowiedzialności za udział w zorganizowanej grupie przestępczej wskazać należy na następujące elementy charakteryzujące odpowiedzialność przy wykorzystaniu konstrukcji określonej w art. 258 § 1 k.k.: strukturalny – dotyczący poziomu zorganizowanej grupy, który już przez samo kierowanie grupą zapewnia warunki do dokonywania takich przestępstw, których dokonanie przekraczałoby możliwości jednego sprawcy; dynamiczny – uwzględniający możliwe formy sprawowania przywództwa w grupie (kolegialne, jednoosobowe), sposoby kierowania (całą grupą bądź jedynie konkretnymi, poszczególnymi działaniami grupy), charakter kierownictwa (przejściowy lub stały) oraz różnorodność i zmienność mogących występować czynności sprawczych określonych jako „branie udziału” (czyli przynależność, wykonywanie określonych poleceń i zadań, udział w planowaniu przestępstw, obmyślanie sposobu działania, bezpośredni udział w ich popełnianiu, zabezpieczenie działalności grupy, kamuflaż, finansowanie jej działalności” (Kodeks Karny. Część ogólna. Komentarz pod red. Andrzeja Zolla, wyd. II, t. I, s. 316 – 317).

Nie wiadomo czy Sąd Apelacyjny podziela wyżej przedstawione poglądy, gdyż brak jakiejkolwiek argumentacji w tym zakresie. Ponadto w toku kontroli instancyjnej Sąd odwoławczy winien zauważyć i dokonać stosownej oceny wewnętrznej sprzeczności wyroku Sądu Okręgowego w Ł., który wyeliminował z opisu przypisanego R. C. w pkt 21 wyroku przestępstwa ciągłego działanie wspólnie i w porozumieniu z osobami wskazanymi w zarzucie XLIII aktu oskarżenia, jednakże wbrew logice przypisał współoskarżonym D. P., J. W., G. I., J. P., D. W. działanie wspólnie i w porozumieniu z R. C. Także przypisana wartość wyłudzonej przez oskarżonego R. C. kwoty, czas popełnienia czynów oraz ich kwalifikacja prawna świadczy o wewnętrznej sprzeczności wyroku Sądu I instancji. W końcu z uzasadnienia wyroku Sądu Okręgowego wynika, że R. C. działał wspólnie i w porozumieniu z innymi osobami w ramach zorganizowanej grupy przestępczej.

W nawiązaniu do zarzutu piątego kasacji, stwierdzić należy, że także Sąd Apelacyjny, utrzymując w mocy omawianą część wyroku – wbrew treści tego wyroku – w uzasadnieniu podał, iż R. C. działając wspólnie i w porozumieniu z D.

P. oraz policjantami M. S. i T. L., nadzorował proces szacowania szkód i wypłaty odszkodowań.

Podsumowując wobec wyżej przedstawionych uchybień zaskarżony wyrok nie mógł się ostać, dlatego Sąd Najwyższy uchylił go w zaskarżonej części dotyczącej R. C. i sprawę w tym zakresie przekazał do ponownego rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu. Prowadząc ponownie postępowanie odwoławcze we wskazanym zakresie, Sąd stosownie do treści art. 433 § 2 k.p.k. i art. 457 § 3 k.p.k. rzetelnie rozpozna i przeanalizuje zarzuty odwoławcze, bacząc na wskazania Sądu Najwyższego oraz treść zakazu określonego w art. 443 k.p.k.

Biorąc powyższe rozważania pod uwagę orzeczono jak w wyroku.

R. G.